

Ultima Thule - 'Het eindeloos geduld van 3 dagen'

ma 13/02/2012 - 16:13

***** Het is natuurlijk gevaarlijk om van een boek (de novelle van Antonio Skarmeta) en een film (het befaamde 'Il Postino') een theaterstuk te maken. Want zulks staat tegen wil en dank voor vergelijk, een vergelijk dat Ultima Thule niet geheel weet te doorstaan.**

[ultima thule het eindeloos geduld](#)
[figurentheater](#)

Het leek nochtans een kolfje naar de hand van Ultima Thule. Letterlijk en figuurlijk, de wijze waarop het Gentse figurentheatergezelschap met poppenspel het hart weet te beroeren is ons immers al lang - en met ontegensprekelijk plezier - duidelijk. Voeg daarbij de gevoeligheid van regisseur Wim De Wulf voor kleinmenselijke tragiek in een grotere geschiedenis ('1900' naar 'The Legend of 1900', het boek van Barrico en de verfilming van Giuseppe Tornatore met Tim Roth - 'Lie to me' - in de hoofdrol), het dorp-versus-grootstad gegeven en een coming of age verhaal ('Door de bomen het bos' en de weergaloze 'Gomaar'-trilogie) en deze theaterbewerking van 'Il Postino' door Ultima Thule schiep hoge verwachtingen.

Den duvel zijn staart

Het blijft een bijzonder mooi, halfwaar verhaal: in een Siciliaans vissersdorpje wordt Mario, een mislukte visserszoon, in dienst genomen als hulpje van de postmeester/burgemeester om elke dag met grote zakken post de berg op te rijden, naar 'den duvel zijn staart': het uiterste punt op de rotsen waar de befaamde dichter Pablo Neruda samen met zijn vrouw zijn intrek heeft genomen (in werkelijkheid werd de Chileense Neruda verbannen uit zijn thuisland wegens zijn communistische sympathieën en vluchtte hij naar Argentinië). Postbode Mario, die verlegen is in de omgang met vrouwen, leert er via de dichter de woorden van de poëzie spreken om zo zijn liefde te verkondigen aan de cafédochter van het dorp, Beatrice (niet toevallig vernoemd naar de muze van dichter Dante).

Regisseur Michael Radford maakte van Skarmeta's novelle een meeslepende film, over de poëzie van het kloppende hart. Een film die nog heftiger op de realiteit inbeukte, toen hoofdacteur Massimo Troisi twaalf uur na de laatste opname aan een hartstilstand bezweek. Den duvel zijn staart. Hij is nog ondoorgroenderlijker dan Gods wegen.

Het geduldige geklots van de zee

Is Radfords film bij momenten als zo'n postkaartje waarvan je denkt 'Laat me daar nu zijn, nu!', dan is het ook één van de grote sterktes van Ultima Thule om met een soberheid aan middelen die wereld op het toneel te scheppen. Een lading postzakken en een scherm die de kleuren van de zon en de zee aanneemt: meer is er niet nodig. Postzakken: hangend in de lucht, liggend op de grond als de bergen zand waar de vissers doorheen moeten ploeteren. Het geluid van krijsende meeuwen, de ruisende zee en een melancholisch muziekje van Ivan Smeulders (Bart Peeters, Kapitein Winokio) zuigen je mee in de sfeer van een Italiaans vissersdorpje.

“Mario zit op zijn gat op een rots”. Zo begint de vertelling. Want regisseur Wim De Wulf kiest ervoor om spelen en vertellen te combineren tot een poëtische taalgevoeligheid die aanspoelt in Vlaanderen. “Gij mossel met uw weke kloten,” wordt Mario door zijn vader aangepord. Het is wederom straf hoe Ultima Thule de personages, de dorpsbewoners, tot leven weet te wekken door poppen en acteurs hand in hand te laten gaan: Franco de ladiesman, de mooie Beatrice, de oude cafébazin, de gladde burgemeester, ja zelfs de hond Dante. Hoe de acteurs samenwerken om een beeld samen te stellen: drie acteurs, een pop, een fietswiel en twee postzakken leveren een onvergetelijk mooi beeld van Mario die met zijn fiets de berg oprijdt! Hoe er letterlijk groot en klein gespeeld wordt: het bruiloftsfeest!

Acteurs Els Trio en Kurt Defrancq zijn al gepokt en gemazeld in het poppenspel, voor de jonge acteur Jonas Van Thielen (bekend van zijn angstwekkend echte imitaties van filmscènes in ‘De Laatste Show’) is het een interessant poppenspeldebuut. Hoewel goed in de verschillende karakters – mooi hoe hij de onhandigheid van Mario weet te vatten – is hij toch wat te bruusk (het schudden van het poppenhoofd bij elk woord). Het toont dat poppenspel een métier is dat nauwkeurigheid vereist.

Vreemde keuzes

Dat is echter muggenzifterij tegenover enkele vreemde keuzes die regisseur De Wulf maakt. Door opvallend sterk op de lach te spelen, glipt de poëzie maar ternauwernood tussen de mazen van het net. Ook de bruuske ritmering van scènes vloekt met het glijdende ritme van een zacht in de zon sudderend dorpje, hetgeen ‘Il Postino’ zo typeerde. Het eindeloos geduld van het klotsende water tegen de rotsen krijgt hier meer iets van een golfslag waarop de acteurs moeten zien te surfen. Om het met een metafoor te zeggen.

Misschien is het daarom dat de inleving (altijd blij als we dat woord nog eens mogen gebruiken in het hedendaagse theater) minder vlot verloopt dan we bij Ultima Thule gewoon zijn. Misschien heeft het ook te maken met de poppen, gemaakt door Chris Snik en Peter Devolder. Knap, dat zeker, maar kubistischer van uitzicht missen ze de meerdere dimensies die de houten Permeke-achtige koppen van poppenmaker Filip Peeters hadden.

Crisis

Boeiend is dat De Wulf – omdat de huidige tijden zich ertoe nopen – de nadruk legt op wat in de film weinig meer is dan een appendix bij het verhaal: de economische crisis die uiteindelijk ook leidt tot de dood van postbode Mario. De sfeer wordt grimmiger, de zandzakken worden boksballen en dit in se tijdloos liefdesverhaal krijgt bij Ultima Thule iets verrassend politiek actueels.

Dat neemt echter niet weg dat waar de film ‘Il Postino’, een meesterwerkje is dat doet lachen en huilen, ‘Het eindeloos geduld van 3 dagen’ het vooral moet hebben van de lach. Een meesterwerkje laat zich maar moeilijk vergelijken.

Liv Laveyne

[‘Het eindeloos geduld’ - [Ultima Thule](#). Nog tot 29 februari 2012]